

મોક્ષ માર્ગ ધર્મ કી જય

ધ્યાનમૂલં ગુરોમૂર્તિઃ પૂજામૂલં ગુરોઃ પદમ્ ।
મંત્રમૂલં ગુરોર્વાક્યં, મોક્ષમૂલં ગુરોઃ કૃપા ॥

ૐ પરમાત્માને નમો નમઃ
ૐ અખંડાનંદ કી જય
ૐ સદ્ગુરુશ્રી વલ્લભરામ મહારાજ કી જય
ૐ સદ્ગુરુશ્રી રમુજીલાલ મહારાજ કી જય

પરમાત્માનું ભૂતિમાં પ્રેરણા આપતું માસિક

ચેતવણી

મે - ૨૦૨૦

વર્ષ - ૧૬, અંક - ૫, સંવત ૨૦૭૬ જેઠ સુદ પાંચમ
પ્રસિધ્ધ તા. ૨૭-૦૫-૨૦૨૦, બુધવાર
છુટક નકલ રૂ. ૭-૦૦, વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૮૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2018-2020 Valid up to 31-Dec-2020
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month
Licence to post without Prepayment No.
PMG/HQ/012/2018-20 Valid upto 31-12-2020

જ્ય પરમાત્મા

યદીયા વિમલા વાણી રમાણૂન્ પુનાતિ ચ ।
યદીય ઉપદેશશ્ચ કુરુતે યોગદર્શનમ્ ॥
સ્વીયસંકલ્પયોગેન શિષ્યદોષોચ્ચયં સદા ।
વિનાશ્ય યો દદાત્યત્ર તેભ્યસ્તારકમંત્રકમ્ ॥
તનોતિ તેન મંત્રેણ મુક્તિં સાયુજ્યનામિકામ્ ।
તસ્યાસ્તુ સદ્ગુરોદિવ્યં ચરણં શરણં મમ ॥

જેમની વિશુદ્ધ વાણી પરમાણુઓને પવિત્ર કરે છે, જેમનો ઉપદેશ યોગનું દર્શન કરાવે છે, પોતાના સંકલ્પથી જેઓ શિષ્યોના સર્વ દોષો નિવારી તારક મંત્ર આપી સાયુજ્ય મુક્તિ અપાવે છે, તે સદ્ગુરુનું દિવ્ય ચરણ મારું શરણ હો.

નિજાત્મસહિતં સર્વં કર્માર્પિતં હિ સદ્ગુરૌ ।
યૌગિક્યઃ સિદ્ધયો યેન ચાર્પિતાસ્તાદશે નમઃ ॥

જેમણે ખરેખર પોતાની જાત સહિત સર્વ કાર્ય અને યૌગિક સિદ્ધિઓ સદ્ગુરુ (વલ્લભ) માં સમર્પણ કરી છે એવા, તેમને (ગુરુદેવ રમુજીલાલ ને) પ્રણામ હો.

ગુરુશ્રીની સેવા તન - મન - ધનથી બજાવવી, ગુરુભોજન થતાં અગાઉ ભોજન કરવું નહિ, ગુરુશ્રી સમક્ષ કોઈપણ રીતનું અહંકારયુક્ત યા કટાક્ષ વચન બોલવું નહિ અને કોઈ શિષ્યે એકલાએજ લાભ ન મેળવતાં પોતાના સહોદર(ભાઈ) સમાન, અન્ય તમામ સહાધ્યાયીને(સાથે ભણનારા વિદ્યાર્થીને) ગુરુશ્રીના જ્ઞાન-યોગનો લાભ અપાવવો. કેમકે બધાને એક જ નૌકામાં બેઠેલા સમજીને ગુરુએ શિષ્ય સહિત અને શિષ્યે ગુરુ સહિત એકત્ર થઈને તમામ આધ્યાત્મિક કાર્યો કરવાં, એમ પ્રણવબ્રહ્મની આજ્ઞા છે.

પ્રણવબ્રહ્મ ॐનું અભેદ (ભેદી ન શકાય એવું) વચન છે કે:- જેમ અર્ધમાત્રા (જુઓ પ્ર.દ.નં. ૨૪/૨૫), અકાર (જુઓ પ્ર.દ.નં. ૪૧), ઉકાર(જુઓ પ્ર.દ.નં. ૮૮), મકાર (જુઓ પ્ર.દ.નં. ૬૬) - એ અક્ષરો ઓછાવત્તા આત્મબળવાળા, ઓછાવત્તા ગુણવાળા, કોઈ વધારે તો કોઈ ઓછા મોહમાયાવાળા દોષિત છે. છતાં પણ આ ચારેને એકત્ર કરીને તેના પર બિંદુ (જુઓ પ્ર.દ.નં. ૧ થી ૩)નું (પરમાત્મા-પરમેશ્વરનું) ચિહ્ન વિરાજમાન (પ્રકાશમાન) છે. તે પ્રમાણે ઉત્તમ, મધ્યમ, સામાન્ય અને કનિષ્ઠ ચારે પ્રકારના શિષ્યો સાથે ગુરુશ્રીએ બિંદુ સમાન એકત્ર થઈનેજ દરેક કાર્યો કરવાં. કોઈ શિષ્ય થોડો અયોગ્ય હોય તો, તેથી બીજા સમજી તેનો ત્યાગ કરવો નહિ. પ્રણવમાંના ઉકાર(જુઓ પ્ર.દ.નં. ૮૮) અને મકાર(જુઓ પ્ર.દ.નં. ૬૬) માયાવાળા દોષિત હોવા છતાં, પરમેશ્વરનો વાચક પ્રણવ, બિંદુના ધ્યાન વખતે તેને નહિ જપવાનું ન કહેતાં દોષિત માયામય અક્ષરોને સાથે લઈને જપો અને કોઈ અક્ષરને જુદો ન પાડો, તો જ તે ઐક્ય ભાવ વડે પ્રણવના ઉચ્ચારથી માયાતીત પરમેશ્વરની ઉપાસના સફળ અને અનંત ફળદાયક થશે. એમ જણાવીને યોગદર્શન, સમાધિપાદ સૂત્ર ૨૭માં, “ તસ્ય વાચકઃ પ્રણવઃ । ” એટલે પ્રણવ, પરમેશ્વરનો વાચક હોવાનું કહેલું છે. જેના કુસંસ્કાર હશે, તે કોઈ રીતે મોક્ષધર્મ-કર્મમાં આવશે નહિ, છતાંપણ આવે તો આપણે તેને જાણીબુઝીને (જાણતાં છતાં યા ઈરાદાથી) ત્યાગવો નહિ. તે શિષ્યોનો પરસ્પર મહત્ ધર્મ છે. આ વિષે દૃષ્ટાંત છે કે:-

-: દૃષ્ટાંત : -

જ્યારે વાનરસેના સાથે પ્રભુ રામચંદ્રજી સમુદ્ર કાંઠે ગયા, ત્યારે વિભીષણ પ્રભુ

રામના શરણે આવ્યો. બધા સાથીઓ અને લક્ષ્મણે તેને પોતાનો મિત્ર માનવામાં વિરોધ કર્યો પણ “શરણાગત્ની પરીક્ષા ન લેવાય”, એમ કહી પ્રભુ રામે વિભીષણનો લંકાધિપતિ તરીકે સ્વીકાર કર્યો અને લંકેશ્વરના પદે તેમજ પોતાના ખાનગી મંત્રીપદે, રામે તેને સ્થાપિત કર્યો. તે પછી રામે વિભીષણને પૂછતાં, તેણે લંકા જવા માટે સમુદ્રના શરણે જઈ પ્રાર્થના કરવા રામને કહ્યું. તે રામે કબૂલ્યું. આ શ્રવણ કરતાં લક્ષ્મણના ચક્ષુ લાલ બન્યા અને બોલ્યા કે:- મોટાભાઈ! આપની નિર્બળતા મને ઘણી જ અરુચિકર લાગે છે. શું આપના જેવા સમર્થ પુરુષે જડ સમુદ્રની પ્રાર્થના કરવી? જડ જળને શરણે જવાથી શું અર્થ સરવાનો છે? રામે કહ્યું: - વિભીષણે ઘણો જ વિચાર કરીને માર્ગ બતાવ્યો છે, તેનો અનાદર ન થાય, તેને ખોટું લાગે, કદાચ બે દિન સાગર તટે બેસી રહીશ તો શું બગડશે? એમ કહી લક્ષ્મણને શાંત તથા ચૂપ કરીને, રામ ધનુષબાણ તથા દર્ભાસિન (દર્ભનું બનાવેલું આસન) લઈ દરિયા કિનારે ગયા. દર્ભાસિન (દર્ભ નામની વનસ્પતિમાંથી બનાવેલું આસન) પાથરી ત્રણ દિવસ સુધી પૂજા, પ્રાર્થના અને જપ-તપ કર્યા, છતાં સમુદ્ર સ્વસ્વરૂપે પ્રગટ ન થયો, ત્યારે ચોથા દિવસે ભગવાન રામ, ધનુષબાણ ચઢાવીને સમુદ્ર સામે ઊભા રહ્યા. ત્યારે સમુદ્રે ભયભીત થઈ, પૂજા-આરતી સહિત સાક્ષાત પ્રગટ થઈ કહ્યું કે:- કૃપાનાથ! અપરાધ ક્ષમા કરો. આપ મારે શરણે આવો તે અનુચિત(અયોગ્ય) હોઈ, હું પ્રગટ થયો નથી. પણ હવે આપે બાણ ચઢાવ્યું ત્યારે આપ મને હાજર થવાની આજ્ઞા કરો છો, એમ સમજીને હાજર થયો છું. આપે પ્રાર્થના ન કરતાં મારા પર શાસન (અમલ યા રાજ્ય) કરવું જોઈએ. હવે આપ આજ્ઞા કરો તો હું સાવ સુકાઈ જાઉં, અગર લંકા સુધી પાછો હઉં, અગર આપની આજ્ઞા હોય તો લંકાને જળમાં ડૂબાવી, માતા સીતાને આપના ચરણમાં રજૂ કરું. રામે કહ્યું:- તમારી મદદથી સીતા મેળવવી મારે માટે અયોગ્ય છે, પરંતુ અમારા તમામથી શી રીતે સમુદ્ર પાર કરાય? તે માર્ગ બતાવો. સમુદ્રે કહ્યું:- આપના વાનર સૈનિકો જો જીવનની મોહ-મમતા પરહરીને (ત્યજીને) આવ્યા હોય તો તેમની પાસે મોહના નાશરૂપ આપનું નામ “રામ” અને મમતાના નાશરૂપ “સીતા” માતાનું નામ લખીને એકએક પથ્થર નાંખ્યા પછી, બન્ને પથ્થરો એકત્ર થતાં ઘણા પથ્થરો નંખાવવાથી તે તમામ તરશે. ત્યારે તેના ઉપર થઈને સર્વથી લંકા પહોંચાશે.

આ દૃષ્ટાંત ઉપરથી આપણે સમજવાનું છે કે :- સદ્ગુરુરૂપી રામ છે અને તેમની વાનરસેના રૂપી તેમના શિષ્યો અને કલ્યાણ ઈચ્છતા મોક્ષેચ્છુઓ છે. સમુદ્રરૂપી વિશ્વ (જુઓ પ્ર.દ.નં. ૯૨) છે, તેમાં જળરૂપ માયા છે અને આત્માના કલ્યાણરૂપી લંકા છે, તેમાં મોક્ષગતિ પ્રાપ્ત કરવારૂપ સીતા છે. વાનરસેનારૂપ તમામ મોક્ષેચ્છુ જીવો મોક્ષ પ્રાપ્ત કરવા રૂપ લંકા જવા તડપી(તલપી) રહ્યા છે. પરંતુ જ્યાં સુધી મોહ અને મમતારૂપી તથા અહમ્ત્વ અને મમ્ત્વરૂપી પથ્થરોને માયારૂપી સમુદ્રમાં નાંખી નહિ દેવાય ત્યાં સુધી મોક્ષકર્મરૂપી પુલ(સેતુ) બંધાશે નહિ અને સદ્ગુરુની આગેવાની નીચે મોક્ષેચ્છુઓની સેના માયાથી બહાર લંકા (મોક્ષ) સુધી જઈ શકશે નહિ. માટે જો તમને મોહ-મમતારૂપી પથ્થરો જળ સમાન માયામાં ફેંકી દેતા આવડશે, તો જ આ સંસારની સામે પાર સહેલાઈથી જઈ શકશો.

જેમ રામની સેનાએ પ્રભુ રામ માટે જીવવા-મરવાની ચિંતા અને મોહ-મમતા ફેંકી દીધી અને રામ માટે ફના થવા તત્પર થયા, તે પ્રમાણે “તમે પ્રભુ માટે મોહ-મમતા ફેંકી દઈને ફના થવા તથા પ્રભુ ચરણે પોતાનું હોય એવું કાંઈજ બાકી રહે નહિ તેમ, સર્વસ્વ ન્યોછાવર(કુરબાન કરેલું યા ખેરાત) કરવા તત્પર થશો ત્યારેજ પ્રભુ પ્રાપ્તિમાં કોઈ વિક્ષેપ(અડચણ) નહિ રહે. માટે પ્રભુ ચરણે આત્માને ન્યોછાવર કરવો, તેજ સામે પાર જવાનો શ્રેષ્ઠમાર્ગ છે.”

ક્રમ.૮૪ :- શિષ્યે સદા યાદ રાખવું

શિષ્ય : સાધકે યા શિષ્યે હંમેશને માટે સદ્ગુરુ બાબત શું યાદ રાખવાનું છે? તે કહો.

:- સાચા શિષ્યે સદ્ગુરુના વચનમાં પ્રભુ વચન સમજવાનું છે :-

વ્યાસ : પ્રથમ સાધકે યા શિષ્યે સદાને માટે યાદ રાખવાનું છે કે :- પ્રભુને પૂર્ણ સ્વરૂપે અને સદ્ગુરુને પ્રભુના પ્રતિક સ્વરૂપે સમજી તેમના સાથે કે સંબંધે કોઈ કપટ, ચાલાકી, હોશિયારી કરશો નહિ. સદ્ગુરુની ઈચ્છાને પ્રભુ ઈચ્છા સમજજો. જો પ્રભુ સાથે કાંઈ કપટ કે ચાલાકી કરશો તો લાંબા ગાળે કોઈક દિવસે તેમના કોપમાંથી છૂટી શકશો પણ સદ્ગુરુની સાથે કે સમક્ષ કોઈ ચાલાકી, વાક્યાતુર્ય, બુધ્ધિચાતુર્ય કે કોઈ પ્રકારની

હોશિયારી અગર મનસ્વિતા(મનસ્વીપણું) કરશો-વાપરશો તો અનેક ભવોએ પણ વજ્રલેપ(કદાપી ઉખડે નહિ એવું) પાપથી મુક્ત થઈ શકશો નહિ. એટલું જ નહિ પણ તેમની કૃપાનો અમૃત ઝરો તમારા માટે સર્વદા બંધ થઈ જશે, કેમકે સદ્ગુરુ એવું અદ્ભૂત સ્વરૂપ હોય છે કે :- જેમ પ્રભુ સર્વાતર્યામી હોવા છતાં કોઈના અંતરની વાત કહેતા નથી, સર્વ શક્તિમાન હોવા છતાં કાંઈ સામર્થ્ય (બળ યા શક્તિ યા તાકાત) અગર શક્તિ બતાવતા નથી, તેમ સદ્ગુરુ પણ પોતામાં અનંત શક્તિ હોવા છતાં કાંઈજ બતાવતા નથી. આ રીતે પ્રભુ અને સદ્ગુરુનું સામ્ય(સમાનતા) સમજી શકે અને પૂર્ણ રીતે શિષ્યધર્મ પાળે તેજ તેમની કૃપા-દયા અને આત્મિક સામર્થ્ય પ્રાપ્ત કરી શકે છે. બાહ્યદષ્ટિએ ન જોતાં આત્મિકદષ્ટિએ જોશો તો સાચી શ્રદ્ધા હશે તો પૂર્ણ સત્ય સમજાશે. સંસારની ભૂલભૂલામણીની બાજીમાં સર્વ કોઈ ભૂલા પડે છે, ત્યારે સદ્ગુરુને તથા તેમના જ્ઞાનરૂપી વચનને સમજવા-ઓળખવાની હકીકતો સંસાર કરતાં ઘણી અદ્ભૂત અને વિચિત્ર છે. સદ્ગુરુના વચનમાં પ્રભુનું વચન સમજે તે અનંત શક્તિ પામે, પરંતુ જે લૌકિક દષ્ટિથી માપ કાઢવા જાય તેની બુદ્ધિ તેને દગો દીધા વિના રહે નહિ, કેમકે મહાપુરુષોના વચનમાં બુદ્ધિથી પરનો અભેદ ભેદ રહેલો હોય છે. પ્રભુ કોઈને જવાબ આપતો નથી. ત્યારે સદ્ગુરુ જેને પોતાનો ગણે તેને પૂર્ણ સાચો જવાબ આપે, પરંતુ જો કોઈ બુદ્ધિચાતુર્ય વાપરે તો પૂછનારની ઈચ્છાનુસાર જવાબ આપે, આથી તે મનુષ્યમાં અદ્ભૂત આવે, કુલાય અને ઊંચો ચઢીને એવો પછડાય કે:- કદી કાળે અનંત દુઃખની બહાર નીકળી શકે નહિ અને સન્માર્ગે જઈ શકે નહિ.

ક્રમ.૮૫ :- જ્ઞાનદીક્ષા, સાધુનો અર્થ અને ગુરુના પ્રકાર વિષે

શિષ્ય : અલૌકિક જ્ઞાનદીક્ષા કોને કહેવાય? સાધુનો સાચો અર્થ શું થાય છે? કેટલા પ્રકારના ગુરુઓ છે? તે કહો.

:-અલૌકિક જ્ઞાનદીક્ષા :-

વ્યાસ: પ્રથમ અલૌકિક જ્ઞાનદીક્ષા જ્ઞાણ્યા અગાઉ મોક્ષ યા નિર્વાણ સંબંધી ખાસ જાણવું જોઈએ. ઊર્ધ્વચેતનાનું(ઊંચે જનારી ચેતનાનું) પરિણામ સાચી શાંતિ, તૃપ્ત

વૈરાગ્યવાળી તૃપ્ત શાંતિ, નીરવતા(શાંત) અને કર્મ-અકર્મના ભેદથી પર એવી “કર્મનિર્વાણ” સ્થિતિ તેને જ બ્રહ્મોસમાજીએ બ્રહ્મપદ, બૌદ્ધ ધર્મે “ધમ્મપદ”, શ્રીગુરુદેવ કબીરજીએ “નિર્વાણપદ” (મોક્ષપદ), શાસ્ત્રોએ “નિત્ય જીવનમુક્ત (છતે દેહે માયાનાં બંધનોમાંથી મુક્ત) સ્થિતિ” અને યોગીઓએ “પરમ્બ્રહ્મયોગ” કહેલા છે. અર્થાત્ મૃત્યુ પછી નિર્વાણની પ્રાપ્તિ થાય તે જીવન હયાતીમાં ન સમજાય તે સ્વભાવિક છે. છતાં પણ હયાતીમાં નિર્વાણ પ્રાપ્તિ સમજવા કે અનુભવવા માટે પ્રથમ પગલું (૧) જ્ઞાનયોગી પુરુષની પ્રાપ્તિ (૨) જ્ઞાનયોગી પુરુષ માત્ર ગુરુ બની માર્ગ બતાવે તે શ્રેષ્ઠ નથી, પણ ગુરુ બનવા ઉપરાંત સદ્ગુરુ બની બ્રહ્મારોહણમાં (પરમાત્મામાં જવું તે યા સદ્ગુરુ પોતાના યોગબળથી શિષ્યને પરમાત્મા-પરમેશ્વર સુધી લઈ જાય તે) સાથે લઈ જાય અને આત્મ સમર્પણ કરાવે (૩) ગમે તેટલું મન જાગૃત રહેવા ઇચ્છે છતાં જેને સ્થૂળ યા સૂક્ષ્મ દેહનું કોઈ ભાન ન રહે, આસન રહ્યું કે તૂટી ગયું? તે ખ્યાલ ન રહે અને મંત્ર જપાતા બંધ થઈ માત્ર પ્રણવમંત્ર ॐ જપાય અને તે પછી પ્રણવ મંત્રોચ્ચાર બંધ થઈ જાય ત્યારે આત્મચેતના અને બ્રહ્મચેતના અતિ ત્વરિત (ઝડપ યા ઉતાવળ) પરમ્બ્રહ્મચેતનામાં આરોહણ(ચડવું તે) કરે છે, તત્ સમયે(તે જ વખતે) કેટલો સમય ગયો તેની ખબર પડતી નથી અને બ્રહ્મચેતનાનો અવિરત (સતત યા નિરંતર) પ્રવાહ-કરન્ટ જ્યારે સર્વમાં વ્યાપ્ત થાય છે ત્યારે અનેકના આત્મા ઐક્યરૂપ થઈને, આત્મા એક નથી રહેતો તથા અનેક આત્મારૂપે પણ રહેતો નથી; પરંતુ એક માત્ર બ્રહ્મરૂપે રહી એવી પરમ્સાધના કરી લે છે કે : - દેહોને, મન-બુદ્ધિને, આત્માને અને તે તમામને જડ બની જવું પડે છે. આવી સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરવા જો પાત્ર એટલે સાચા શિષ્ય અને સત્પાત્ર એટલે સદ્ગુરુ, બન્ને સરખા યોગ્ય હોય તો આત્મૈક્યતાથી આત્મવિલોપન (પોતે શૂન્યવત્ થવું કે તેમ વર્તવું તે) એવી રીતે કરે છે કે : - પરમ્ચેતનાના પ્રવાહ સાથે તે ભળી જઈ, તે એક સમૂહમાં એકત્ર થઈ જઈ, અનેક છતાં એકરૂપે અને પાછું દેહાદિનું ભાન થાય ત્યારે અનેકરૂપે થઈ જાય છે. જ્યારે અનેકમાંથી એકરૂપ થઈ જાય ત્યારે, કોઈ શિષ્ય કે ગુરુનો ભેદ ન રહેતાં અભેદ (ભેદી ન શકાય એવું) થાય છે. એકજ ધ્યેય, પ્રેય, શ્રેયના પ્રવાસી બને છે. આ રીતે અનુપમ બ્રહ્માનુભવ થાય અને ગૂઢજ્ઞાનનું દર્શન કરાવવામાં આવે ત્યારે સાચા સ્વરૂપમાં તે જ્ઞાન આપનાર સદ્ગુરુ છે અને જ્ઞાન લેનાર શિષ્ય છે. આ રીતે

બ્રહ્માનુભવની ગુરુદીક્ષા અપાય ત્યારેજ તેઓ સાચા ગુરુ-શિષ્ય બને છે. સંસારનું અને દેહોનું ભાન હોય ત્યાં સુધી અલૌકિક જ્ઞાનદીક્ષા અપાતી નથી કે લેવાતી નથી, આ જ્ઞાનદીક્ષા એટલે સાચો તારકમંત્રનો ઉપદેશ; માત્ર બ્રહ્મદશામાં જ અપાય છે અને લેવાય છે. તેથી કેટલાક પુસ્તકોમાં ભગવાન શિવ તારકમંત્રનો ઉપદેશ આપે છે, એમ કહ્યું છે પણ તેનું રહસ્ય એ છે કે :- કલ્યાણરૂપ શિવ (સદ્ગુરુ) આત્મકલ્યાણનું પરમ્ વિધાન (વિધિ યા ઉપાય યા રીત) તે વખતે બ્રહ્મદશામાં જ્ઞાનાનુભવરૂપે સમજાવે છે અને તારકમંત્ર આપે છે. આવો જ બ્રહ્માનુભવ થાય તે માનવજીવનની અતિ મહત્વની કિંમતી પળો છે. શાસ્ત્રો તેને ઘડી બેઘડીમાં બ્રહ્મજ્ઞાન પ્રાપ્ત થવાનું કહે છે, ત્યારે કેટલાક યોગાનુભવી પુરુષો ઘડી બેઘડીને પણ વધારે સમય માની, પરમ્પ્રાપ્તિ માટે તેથી પણ ઓછો સમય આવશ્યક બતાવે છે.

-: સાધુ વિષે :-

“ સાધુ ” એટલે જટાધારી કે મૂંડિત હોય, જેણે ભગવાં પહેરેલા હોય, તેને દુનિયા સાધુ દેખે છે. પણ યોગશાસ્ત્રે તેમને બધાને સાધુ કહી વર્ણવેલા નથી. પણ “સાધ્ય મનેતિ સાધુ” એટલે સાધ્ય મનવાળા હોય તેને સાધુ કહેલા છે, બીજા અર્થમાં “સાધ્ય આત્મેતિ સાધુ” એટલે જેનો આત્મા અન્ય કોઈમાં સ્થિર ન થતાં પરમ્બ્રહ્મ સુધી સાધ્ય કર્યે જાય તેનેજ સાધુ માનેલો છે. ત્રીજા અર્થમાં “આત્મબ્રહ્મોતિ સાધુ” એટલે જેના આત્મામાં રહેલો આત્મબ્રહ્મ (ચૈતન્ય પુરુષ) પરમ્સાધનામાં અડગ, દઢ, સ્થિત, અવિચળ, શ્રદ્ધાવાન, સ્થિતપ્રજ્ઞ છે અને તે આત્મબ્રહ્મતત્ત્વ(આત્મજ્યોતિ) પરમ્જ્યોતિમાં બ્રહ્મદશા પ્રાપ્ત કરે તે બ્રહ્માનુભવ સાધ્ય કરનાર સાચો અને પૂર્ણ સાધુ છે. આથી કરીને મહાત્મા તુલસીદાસજીએ કહેલું છે કે :-

“ એક ઘડી આધી ઘડી, આધીમેં પણ આધ;

તુલસી સંગત સાધુકી, મીટિ કોટિ અપરાધ.”

આત્માને તરવા માટે, પ્રભુપ્રાપ્તિ કરવા માટે, બહુ બહુ તો એક ઘડી અગર અડધી ઘડીમાંથી પણ અડધી એટલે માત્ર પા ઘડીનો સમય જો પ્રભુમાં લીન થવામાં ગુજરાય તો પ્રભુ પ્રાપ્તિ થાય છે અને બીજી રીતે જો સુસાધ્ય, આત્મબ્રહ્મ, આત્મ સાધનાવાળા, પરમ્બ્રહ્માનંદમાં લાગનાર અને લગાડનાર “સાચા સાધુ પુરુષ”ની

સંગત કરવામાં આવે અર્થાત્ તેવા સમર્થ પુરુષની રાહબરી(ભોમિયા થવું-હોવું તે) માં જેમને આત્મ સંચાલન અને બ્રહ્મસંચાલનનું મહાન કાર્ય સોંપી, પોતે તેમના આશ્રિત (આશ્રયે રહેલું) થઈ તેમની સંગત કરવામાં આવે અર્થાત્ પોતાના મન, બુદ્ધિ, આત્મા, આત્મજ્યોતિને તેમના ચરણ-શરણમાં સોંપી પરમ્શ્રેયના (પરમ્ મોક્ષના યા પરમ્ કલ્યાણના યા પરમ્ હિતના) કાર્યનું સુકાન સોંપાય તો તેવા સાધુની સંગતથી પા ઘડીમાં કોટિ અપરાધો (દોષો યા ગુનાઓ યા પાપો) નાશ પામે. મનના અને આત્માના અનેક કર્મદોષો અને ભાવિ કર્મબંધનો નાશ પામે. વળી તેથી આગળ જો પોતાના આત્મબ્રહ્મ (આત્મજ્યોતિ)ને જો સાધુ પુરુષના (આત્મબ્રહ્મના) ચરણ-શરણમાં સોંપાય તો અનેક ભવનું કાર્ય એક ભવમાં અને અનેક વર્ષોનું કાર્ય માત્ર પા ઘડી કે અડધી ઘડી કે વધુમાં વધુ આખી ઘડીમાં પૂર્ણ થઈ જાય છે. પણ તે સાચા વૈરાગ્યથી ભરપૂર, નિર્મળ અંતરના, કોઈપણ પ્રકારની દાંભિકતા વિનાના હોય તેમને જ પૂર્ણ થાય છે. અર્થાત્ જો તેવા “સાધુ પુરુષ” જેને કેટલાક સદ્ગુરુ કહે છે તે જો હાથ પકડી તારે તો ભવસાગરમાં ડૂબવાનો કોઈ પ્રસંગ કદી આવતો નથી. કેમકે ભગવદ્ગીતામાં કૃષ્ણપ્રભુએ કહ્યું છે કે :-

“ જ્ઞાનાગ્નિઃ સર્વકર્માણી ભસ્મસાત્ કુરુતેર્જુનઃ । ”

દરેક મહાપુરુષ પાસે ભક્તો અનેક હોય છે પણ તેમાં એકાંતિક ભક્ત કવચિત્ હોય છે અને તેવા એકાંતિક ભક્તો અનેક હોય તોપણ મહાપુરુષને પોતાનું હૈયું ઠાલવી હલકું કરી શકાય તેમ લાગે તેવું હૈયું ઠાલવવા યોગ્ય પરમ્ એકાંતિક ભક્ત એકાદ હોય છે, પણ વધુ હોતા નથી, એટલે મહાપુરુષને એકાંતિક કે પરમ્ભક્ત પાસે હૈયાનો ભાર ઓછો કરવાનો હોય છે. આ રીતે ભગવાન કૃષ્ણને પોતાનું હૈયું ખાલી કરવાનું સ્થાન અર્જુન હતો. તે માગે યા ન માગે તોપણ પ્રભુ કૃષ્ણ અર્જુનને તે જ્ઞાન સંપ્રદાન (આપવું તે) કરવા ઇચ્છતા હતા. તેમાં અર્જુનની સાચી અને પૂર્ણ નમ્રભાવના કારણરૂપ હોઈ, કૃષ્ણે અર્જુનને કહ્યું કે :- જેમ અગ્નિ સમગ્ર કાષ્ટાદિને બાળી ભસ્મ કરી નાંખે છે તેમ જ્ઞાનરૂપી અગ્નિ અનેક જન્મજન્મમાંતરના સર્વ કર્મોને બાળીને ભસ્મ કરે છે, પરંતુ તેમાં ગુપ્ત સમજ એ રહી છે કે :- બ્રહ્મજ્ઞાની પુરુષો યજ્ઞ, દાન, જપ, તપ, ક્રિયા, સમાધિ વગેરે સર્વ કર્મો બ્રહ્મને અર્પણ કરીને કરતા હોવાથી કોઈ ફળની અપેક્ષા રાખતા ન હોવાથી “ઉપદેશ્યન્તિ જ્ઞાનમ્ જ્ઞાનીનસ્તત્ત્વ દર્શિનઃ॥ ” એટલે તત્ત્વદર્શી પુરુષ જ્ઞાની

હોવાથી (મોક્ષ) ઉપદેશનું સાચું જ્ઞાન આપે છે અને તેવું જ્ઞાન મળ્યા બાદ તત્ત્વદર્શી જ્ઞાનીપુરુષને જો આત્મજીવનની નાવ તેના સુકાની તરીકે સોંપવામાં આવે તો તે જ્ઞાની સાધુપુરુષ ઊચ્ચતર માર્ગે છેવટે પોતાની યોગશક્તિથી પણ લઈ જાય છે. આમાં એક યોગાત્મા બીજા સામાન્ય આત્માને માત્ર દૂરથી જ્ઞાન ઉપદેશ આપે છે તેમજ યોગજ્ઞાનથી સભર બનાવે છે.

-: ગુરુના પ્રકાર :-

ગુરુ ચાર પ્રકારના છે. (૧) કાગ ગુરુ (૨) મત્સ્ય ગુરુ (૩) કાચબ ગુરુ (૪) આકાશપક્ષી ગુરુ. (૧) પક્ષીઓ તથા કાગડા વગેરે પોતાના ઈંડાને રોજ વારંવાર સેવે છે, તેને વારંવાર સેવવા માટે ઈંડાની પાસે બેસી રહે છે, તેમ જ ગુરુ ઈંડાડૂપી શિષ્યને પાસે બેસાડી, શિષ્યને પોતાની પાસે રાખીને સત્કર્મના માર્ગે ચઢાવે છે, તે “કાગ ગુરુ” છે. (૨) જેમ માછલી દિવસમાં બે થી ત્રણ વખત પોતાના ઈંડા પાસે જઈ તેને સેવે છે, તે રીતે જે ગુરુ દિવસમાં બે-ત્રણ વાર શિષ્યના ધ્યાન-યોગની સંભાળ રાખે તે “મત્સ્ય ગુરુ” છે. (૩) કાચબી પોતાના ઈંડાને નદી યા દરિયા કિનારે, ઈંડાને રેતીમાં ઢાંકીને મૂકી જાય છે, અને તેની દશ-પંદર દિવસે ખબર લેવા જાય છે, પણ દૂર રહીને તે ઈંડાને નજરથી સેવે છે, પણ તે ઈંડાને બહાર કાઢી તેના ઉપર બેસીને ન સેવતાં માત્ર નજરથી સેવે છે, તે રીતે જે ગુરુ પોતાના શિષ્યને દશ-પંદર દિવસે આત્મિક દષ્ટિથી યોગશક્તિ આપે છે તે “કાચબ ગુરુ” છે. (૪) આકાશપક્ષી (નર) યા ગરુડ-પક્ષિણી (માદા) જ્યારે પોતાનું ઈંડું મૂકે ત્યારે તેનો નર (પુરુષ) પક્ષિણીથી ઘણું નીચે ઊડતો અને ઈંડાને એકી નજરે જોતો રહે છે. તે પ્રમાણે આકાશ પક્ષિણી ઈંડું મૂક્યા પછી ઈંડાને અનિમેષ (પલકારા વિનાનું યા સ્થિર) નેત્રે જોતી રહે છે. તેથી તે પક્ષીઓની નજરથી ઈંડું આકાશમાં સેવાઈ જાય છે અને ગરુડ બાળક આકાશમાંથી નીચે પડતાં પડતાં ઊડતું થઈ જાય છે. તેને ઊડતાં શીખવવું પડતું નથી પણ તે માઈલોના માઈલો સુધી ઘણી ઝડપે જનાર (ગરુડ) આકાશપક્ષી થાય છે. તે પ્રમાણે જે સમર્થ સદ્ગુરુ છે તે દૂરથી પોતાની યૌગિક અને આધ્યાત્મિક શક્તિ શિષ્યને આપી, ઉત્કૃષ્ટ (શ્રેષ્ઠ યા ઉત્તમ) માર્ગે ચઢાવે છે અને બ્રહ્મશક્તિ તથા આત્મશક્તિથી એવા બળવાન બનાવે છે કે... (વધુ આવતાં અંકે)

અગત્યની સૂચના

પરમ પૂજ્ય ગુરુમહારાજશ્રીની આજ્ઞાનુસાર નીચેના નિયમોનું ફરજિયાત પાલન કરવાનું રહેશે.

મોક્ષમાર્ગ ધર્મ પરિવારના ભાઈઓ તથા બહેનો જય પરમાત્મા.

૧. ઘણા સમયથી મોક્ષમાર્ગ ધર્મ પરિવારના ભાઈઓ અને બહેનો આપણાં મોક્ષમાર્ગ ધર્મનાં ધર્મગ્રંથોમાંથી અને વેબસાઈટમાંથી પોતે બનાવેલ ધાર્મિક લેખો વોટ્સએપ, ફેસબુક, યુ-ટ્યુબ જેવા સોશિયલ મીડિયા, ડિજિટલ મીડિયા પર મૂકે છે. તે ગેરકાયદેસર છે. તે મૂકવાનું કે લખવાનું બંધ કરવું અને તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવાનું રહેશે.
૨. આ નિયમોનું પાલન ન કરવામાં આવશે તો તેના પર કાયદેસર પગલાં લેવામાં આવશે.
૩. આ નિયમોનું પાલન ન કરનાર મોક્ષમાર્ગ ધર્મ પરિવારના ભાઈઓ અને બહેનો માટે વલ્લભવાડી અને વલ્લભાશ્રમમાં થતાં પ્રોગ્રામો અને યોગ - પ્રયોગમાં બેસવા માટે પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવશે. અને તેમના નામો બોર્ડ ઉપર લખવામાં આવશે. જેની ખાસ નોંધ લેશો.

મોક્ષમાર્ગ ધર્મ પરિવાર માટે ખાસ નોંધ :- ધર્મને લગતી સૂચના, પ્રયોગને લગતી કોઈપણ પ્રકારની માહિતી વ્યાસ પબ્લિકેશન વલ્લભવાડી, અમદાવાદ તથા વલ્લભ માનવોદધારક મંડળ અનાવલ તરફથી આપવામાં આવે તેને જ શીરો માન્ય રાખવી તે સિવાય બીજા કોઈ પણ મુમુક્ષુઓ જે કોઈપણ માહિતી આપે તે માન્ય રાખવી નહિ. તેની ખાસ નોંધ લેશો.

લિ.

વ્યાસ પબ્લિકેશન વલ્લભવાડી, અમદાવાદ તથા
વલ્લભ માનવોદધારક મંડળ, અનાવલના
જય પરમાત્મા

ખાસ નોંધ : ૩૦મી જૂન સુધી સાપ્તાહિક, માસિક કે સત્સંગના કાર્યક્રમ જાહેરમાં કરવા નહિ. પરંતુ પોતે પોતાના ઘરમાં જ ધર્મકાર્ય કરતાં રહેવું.

છુટક નકલ રૂ. ૭-૦૦

વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૮૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2018-2020 Valid up 31-Dec-2020
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month
Licence to post without Prepayment No.
PMG/HQ/012/2018-20 Valid upto 31-12-2020

આત્મ સમર્પણ એટલે પોતાનું અંતર, પોતાનો આત્મા, તેના સમસ્ત કિરણો પોતે સ્વયં ઉપરાંત આત્મજ્યોતિની પ્રભુ પ્રાપ્તિની બ્રહ્મજિજ્ઞાસા સહિત પોતાનો લય એટલે પોતે છે યા પોતે કાર્ય કરે છે તેવા સમસ્ત અહમ્નો લય એટલું જ નહિં પણ પોતે યા પોતાની પાસે પોતાનું છે એવું જે કાંઈ હોય તે તમામને અર્પણ કરી દેવું તેમાં પોતાના વિચારો, પોતાના આચારો, કામનાઓ, દેવો વિગેરેનો આગ્રહ છોડી દઈને તે સ્થાને પ્રભુના દિવ્ય પરમ્સત્યરૂપ જ્ઞાન જ્યોતિને અને તેની પરમેશ્વર યા મોક્ષેચ્છાઓને અને સત્કાર્યોને પોતાની પ્રવૃત્તિમાં સર્વત્ર પુષ્ટિ આપવી એટલે કે પોતાની પ્રકૃતિને અનુરૂપ બનાવી દેવી તે રીતે આત્મ સમર્પણ કરવું તે ઉચ્ચ કક્ષાનો નિર્મળ, નિર્ભેળ, પૂર્ણભાવવાળો ત્યાગ હોય છે.

વર્ષ - ૧૬, અંક - ૫, સંવત ૨૦૭૬ જેઠ સુદ પાંચમ પ્રસિધ્ધ તા. ૨૭-૦૫-૨૦૨૦, બુધવાર

માલિક, મુદ્રક/પ્રકાશક અને તંત્રી : જયવર્ધન રમુજીલાલ વ્યાસ

વલ્લભવાડી, રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.
દ્વારા પ્રસિધ્ધ તા. ૨૭-૦૫-૨૦૨૦ ના રોજ કર્યું.

ચેતવણી કાર્યાલય

: વલ્લભવાડી, રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.

મુદ્રણ સ્થળ

: ભવાની ઓફસેટ, ૩/૨૦, કેલાસ એસ્ટેટ, ઓઢવ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૧૫.